

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τις προάλλες άκουσα δυο φίλους να συζητούν:

- Τα έμαθες; Δικαιούσαι στο κινητό σου απεριόριστο δωρεάν χρόνο ομιλίας αν είσαι συνδρομητής πάνω από 2 χρόνια. Έχεις ενεργοποιήσει την προσφορά;
- Μα δεν ήξερα τίποτε. Πρώτη φορά ακούω τέτοιο πράγμα! Πρέπει να πληρώσω κάτι;
- Όχι. Απλώς στείλε ένα μήνυμα στην υπηρεσία και ενεργοποιείται αυτόματα...
- Τι κρίμα να μην το ήξερα νωρίτερα... και πλήρωνα τόσα χρήματα...

Δεν πρόκειται βέβαια να συζητήσουμε αυτή την ώρα για τα κινητά τηλέφωνα. Αυτό όμως που θα υπογραμμίσουμε είναι κάτι που ισχύει όχι μόνο για τα κινητά αλλά και για κάθε συσκευή η πρόγραμμα νέας τεχνολογίας: Όσο πιο καλά γνωρίζει κανείς τις οδηγίες χρήσης, τις τεχνικές προδιαγραφές τους ή τα προνόμια του προγράμματος τόσο πιο ωφέλιμα και αποδοτικά μπορεί να τα χρησιμοποιεί.

Ωστόσο αν αυτό ισχύει για τα τεχνολογικά επιτεύγματα του ανθρώπου, τι θα μπορούσαμε να πούμε για τα δημιουργήματα του Θεού; Ειδικά σήμερα, θα επικεντρώσουμε την προσοχή μας στο τελειότερο δημιούργημα του Θεού: τον άνθρωπο! Θα δούμε πώς μας έφτιαξε ο Θεός, με τι προδιαγραφές και ποιο σκοπό. Και σ' αλήθεια θα εκπλαγούμε όταν ανακαλύψουμε πόσο ψηλά μπορούμε να φτάσουμε!

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Αρχικά θα μιλήσουμε λίγο για την ύπαρξη του Θεού. Σύμφωνα με το δόγμα της πίστης μας ο Θεός είναι αυθύπαρκτος. Δε δημιουργήθηκε από κανέναν, δεν οφείλει την ύπαρξή Του σε τίποτα. Είναι τρισυπόστατος. Ένας Θεός με τρεις υποστάσεις. Ένας Θεός που διακρίνεται σε τρία πρόσωπα: τον Πατέρα, τον Υιό και το Άγιο Πνεύμα. Ο Πατέρας είναι αγέννητος, ο Υιός γεννητός από τον Πατέρα αχρόνως και το Άγιο Πνεύμα εκπορευτό από τον Πατέρα. Είναι λοιπόν μία συντροφιά τριών προσώπων που υπάρχουν αδιάκοπα μεταξύ τους εν αγάπη. Ο ίδιος ο Θεός είναι αγάπη. Εξαιτίας αυτής της αγάπης δημιούργησε τον άνθρωπο, έτσι ώστε να μετέχει και αυτός σε αυτήν. Όλα τα δημιουργήματά του Θεού είναι κτιστά. Ακόμη και οι άγγελοι που ανήκουν στις πνευματικές δυνάμεις είναι κτίσματα του Θεού.

1. Τι ακριβώς διδάσκει η Εκκλησία μας για τη δημιουργία του ανθρώπου;

Η Αγία Γραφή αναφέρει για τη δημιουργία του ανθρώπου:

Την 6η ημέρα, όταν πλέον είχε ολοκληρωθεί η δημιουργία του κόσμου, ο Θεός Πατήρ είπε στον Υιο και στο Άγιο Πνεύμα: **«Ποιήσωμεν άνθρωπον κατ' εικόνα ημετέραν και καθ' όμοίωσιν»** (Γεν. α' 26). Δηλαδή, ας φτιάξουμε τον άνθρωπο, το πιο θαυμαστό και τιμημένο από όλα μας τα δημιουργήματα, αφού γι' αυτόν έγιναν όλα, «κατ' εικόνα ημετέραν», δηλαδή με εξαιρετικά

χαρίσματα και θείες ικανότητες: ψυχή αθάνατη, νου και λογική, ελεύθερη θέληση, ικανότητα να ερευνά και να δημιουργεί· να εξουσιάζει όλο τον υλικό κόσμο! Να τον φτιάξουμε και «καθ' όμοίωσιν»: Ωστε, αν θέλει, να μπορεί να μοιάσει σε μας στην αρετή και στην αγιότητα, όσο βέβαια είναι δυνατόν να μοιάζει το κτίσμα στον Κτίστη του.

– Προσέξτε τη λέξη «ποιήσωμεν» (ας φτιάξουμε). Τι δείχνει αυτή η λέξη; (...)

Πρώτον, δείχνει ότι η Αγία Τριάδα, ο ένας Θεός μας, είναι τρία Πρόσωπα. (Ο Πατήρ μιλάει στον πληθυντικό, παρουσιάζεται να εκφράζει τη βουλή Του προς τα άλλα δύο θεία Πρόσωπα).

Δεύτερον, θα πει ότι με ιδιαίτερη φροντίδα θα τον έφτιαχνε ο Θεός τον άνθρωπο. Όχι μόνο με ένα λόγο, όπως όλα τα άλλα.

– Και πραγματικά. Με ιδιαίτερη φροντίδα τον έφτιαξε. Θυμάστε πώς; (...)

Η Αγία Γραφή μας πληροφορεί πάλι· **«και έπλασεν ο Θεός τον άνθρωπον, χοῦν από τῆς γῆς»** (Γεν. β' 7). Ας προσέξουμε αυτά τα λόγια. Πήρε, λέει, χώμα από τη γη ο Θεός· και, σαν άριστος καλλιτέχνης ηηλοπλαστικής, έπλασε τον άνθρωπο (τον Αδάμ· που σημαίνει: από χώμα, χοϊκός). Να φανταστούμε τον πάνσοφο Δημιουργό την ώρα που πλάθει το τελειότερο δημιούργημά Του: Με τι σοφία, με πόση στοργη, με τι τέχνη θα έστηνε το ανθρώπινο σώμα!

Μα το καλλιτέχνημα «άνθρωπος» δεν τελείωσε. Διαβάζουμε στο βιβλίο της Γέννησης: **«Και ένεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοήν ζωῆς»** (Γεν. β' 7)! Και το αριστούργημα, το πήλινο άγαλμα, άνοιξε τα μάτια και είδε τον Δημιουργό του! Στο αντίκρισμά Του η καρδιά πάλλει, χτυπά... Τα χέρια κινούνται... Τα αυτιά ακούνε... Το πλάσμα - άνθρωπος παίρνει ζωή!...

Το σημαντικότερο όμως είναι το γεγονός ότι ο Δημιουργός Θεός έπλασε τον άνθρωπο «κατ' εἰκόνα... και καθ' όμοίωσιν».

2. Τι σημαίνει ότι ο Θεός δημιούργησε τον άνθρωπο «κατ' εἰκόνα» Του και «καθ' όμοίωσιν»;

Του χάρισε ένα ξεχωριστό και μοναδικό δώρο που σε κανένα Του πλάσμα δεν είχε χάρισει. Τον ξεχώρισε με αυτό από όλη την άλλη δημιουργία. Του έδωσε κάτι από τον εαυτό Του. Τώρα ο άνθρωπος έχει επάνω του κάτι θεϊκό. Αυτό θα πει πως είναι πλασμένος «κατ' εἰκόνα» του Θεού. Δηλαδή, δεν είναι μόνο χώμα και ύλη, αλλά έχει νου και λογική. Θεληση και ελευθερία! Θα μπορούσαμε να φανταστούμε τη χαρά του Θεού, όταν είδε έτοιμη αυτή την «εἰκόνα»; Τη χαρά των Αγγέλων, όταν είδαν αυτό το πλάσμα του Θεού, που τους έμοιαζε σε τόσα χαρίσματα;

Και προχωρεί ακόμα ο Θεός στις δωρεές της αγάπης Του. Δίνει στον άνθρωπο τη δυνατότητα, αν το θελήσει, να μοιάσει στον Δημιουργό του! (Αυτό θα πει ότι τον έπλασε και «καθ' όμοίωσιν»). Όπως για κάθε πλάσμα Του όρισε ένα σκοπό και προορισμό, στον άνθρωπο χαρίζει τον υψηλότερο προορισμό και σκοπό! Να μοιάσει στον Θεο. Να μοιραστεί μαζί Του σε μια ουράνια κοινωνία τη δόξα Του. Τι θαύμα και ασύλληπτο μεγαλείο!

Ο άνθρωπος, λοιπόν, φτιάχτηκε με ιδιαίτερη φροντίδα και αγάπη απ' τον Θεό. Τον έπλασε ο ίδιος με χώμα από τη γη, φύσηξε πνοή ζωής, του έδωσε σύντροφο, τον έβαλε να εξουσιάζει στη γη και του χάρισε το μεγαλύτερο δώρο: τον έπλασε «κατ' εἰκόνα» και «καθ' όμοίωσιν» Του.

Οι Άγιοι Πατέρες της Εκκλησίας διδάσκουν ότι ο Θεός έφτιαξε τον άνθρωπο κατά την εἰκόνα Του, δηλαδή σύμφωνα με το δεύτερο Πρόσωπο της Αγίας Τριάδας, που είναι ο Υἱός. Ο άνθρωπος έχει μία καταπληκτική σχέση αντιστοιχίας με το Χριστό. Ο αρχικός λοιπόν σκοπός δημιουργίας του ανθρώπου είναι να συναντηθεί με τον Χριστό. Αυτό πρωτοξεκίνησε με την σάρκωση του Υἱού και θα ολοκληρωθεί στη Δευτέρα Παρουσία. Βλέπουμε λοιπόν πως αυτομάτως αλλάζει η οπτική του χριστιανού. Ενώ όλος ο υπόλοιπος κόσμος φοβάται τη συντέλεια του κόσμου, ο χριστιανός την

περιμένει για να ενωθεί πλήρως με τον Χριστό, ολοκληρώνοντας έτσι τον μοναδικό σκοπό ύπαρξής του.

3. Βρίσκει ο πιστός το πραγματικό νόημα της ζωής;

Έτσι αποκτούν τα πάντα γύρω από τη ζωή των ανθρώπων το πραγματικό τους νόημα. Ο καθημερινός αγώνας για την πνευματική ζωή γίνεται πλέον ουσιαστικός. Ο χριστιανός πιστεύει και αγωνίζεται για την κατάκτηση των αρετών όχι γιατί έτσι έμαθε, γιατί έτσι μεγάλωσε, γιατί βλέπει με παρωπίδες τον κόσμο και δε γνώρισε κάτι άλλο. Αλλά γιατί γνωρίζει ότι δημιουργήθηκε για να ενωθεί με τον Θεό και αυτό είναι το καλύτερο γι' αυτόν, διότι αποτελεί την προδιαγραφή της δημιουργίας του.

Η κατάκτηση των αρετών που διδάσκει η Εκκλησία μας, της μακροθυμίας, της αγάπης ακόμη και στους εχθρούς, της συγχωρητικότητας, της αοργησίας, της πραότητας, της υπομονής, του ταπεινού φρονήματος, της ελεημοσύνης χαρίζουν στον άνθρωπο την ελευθερία και την πληρότητά του, αληθινή ποιότητα και νόημα ζωής.

Γι' αυτό το λόγο βλέπουμε ανθρώπους που ζουν στον κόσμο με όλα τα καλά και τις ανέσεις να έχουν ανεκπλήρωτο κενό μέσα τους, διότι ζουν μακριά από τον Χριστό και από την άλλη βλέπουμε μοναχούς αναχωρητές και ασκητές που δεν έχουν ούτε τα απαραίτητα για να ζήσουν να λάμπουν από χαρά, διότι βρίσκονται κοντά στο στόχο της ένωσής τους με τον Θεό. Το πως θα βαδίσουμε αυτόν το δρόμο μας το δείχνει η εκκλησία μας με τα ζωντανά παραδείγματα των αγίων όλων των αιώνων. Τα εφόδια που μας δίνει είναι τα μυστήριά της, η παράδοσή της και ο τρόπος ζωής των αγίων. Είναι στο χέρι μας να αξιοποιήσουμε την ευκαιρία που μας δίνεται, έτσι ώστε να βελτιώσουμε κατά πολύ την ποιότητα της παρούσας ζωής μας και να κερδίσουμε την αιώνια.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Παιδιά, έχετε προσέξει κάτι; Όταν ο ιερέας θυμιατίζει στην εκκλησία, αφού θυμιατίσει τις εικόνες του Κυρίου, της Παναγίας, των Αγίων, γυρίζει και θυμιατίζει όλους εμάς! Έναν-έναν! Γιατί μας θυμιατίζει μαζί με τις εικόνες; (...) Γιατί είμαστε κι εμείς εικόνες. Ο καθένας από εμάς είναι εικόνα του Θεού!

Εφόσον λοιπόν γνωρίζουμε αυτή τη μεγάλη αλήθεια, ας βγάλουμε κάποια συμπεράσματα:

α) Να τιμούμε την «εικόνα» κάθε ανθρώπου.

Οφείλουμε να σεβόμαστε και να τιμούμε κάθε άνθρωπο, όσες ελλείψεις και αν έχει. Να σκεφτόμαστε ότι είναι κι αυτός εικόνα του Θεού. Ποτέ περιφρόνηση, ασχημοσύνη, κακοποίηση, προσβολή, κακολογία. Βλέπουμε στην εποχή μας ότι ο κόσμος της αμαρτίας έχει εξευτελίσει τη θείκη εικόνα του ανθρώπου! Φόνοι, μαρτύρια, πείνα, πόλεμοι, προσφυγιά! Αλλά και άσχημη ζωή, αμαρτωλή. Αταίριαστη τελείως για εικόνες του Θεού!

β) Να μην εκθέτουμε «την εικόνα του Θεού» σε καταστροφή.

Έχω δει συχνά εικόνες παλιές στον Ναό ή στο σπίτι, που τα χρόνια, η σκόνη, οι καπνοί τις έχουν μαυρίσει. Έχουν σκεπάσει τα χρώματα και την ομορφιά τους, γιατί δεν φροντίσαμε να τις προσέξουμε από την καταστροφή. Και σας ρωτάω: Μήπως συμβαίνει το ίδιο και με εμάς; Την εικόνα του Θεού μέσα μας, νου και ψυχή, τα διατηρούμε καθαρά και αγνά, όπως Εκείνος τα έπλασε; Ή μήπως με χίλιους δυο καπνούς και καυσαέρια, δηλαδή με τις αμαρτίες μας, τη μουντζουρώνουμε και την αλλοιώνουμε;... Αντί λοιπόν να μαυρίζουμε την εικόνα του Θεού, να την επιμελούμαστε, να τη φροντίζουμε να διατηρείται καθαρή. Λοιπόν, επιμέλεια στη θεία εικόνα! Πως; (...)

Με την προσοχή μας. Τη διόρθωσή μας. Να την καθαρίζουμε με τη μετάνοια και την ιερά εξομολόγηση. Την προσευχή μας. Τον εκκλησιασμό μας. Να λέμε στον εαυτό μας, όταν πάει να μας παρασύρει το κακό: «Και η εικόνα του Θεού μέσα μου; Όχι, δεν θα τη λερώσω»!

γ) Να αξιοποιήσουμε τις «τεχνικές προδιαγραφές» μας.

Ο Θεός μας έχει δώσει τη δυνατότητα να αγωνιστούμε για να Του μοιάσουμε. Να μιμηθούμε τις αρετές του Θεανθρώπου Κυρίου: ταπείνωση, πραότητα, ανεξικακία, αγάπη κλπ. Αυτός είναι ο μεγάλος προορισμός μας. Να γίνουμε άγιοι, θεοί κατά χάριν! Αυτό ακριβώς μας ζητά ο άγιος Θεός: «Άγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι» (Α΄ Πέτρ. α΄ 16).